Bl. 172–174 n. 176 von
Textor. Guil. Sermones tres de passione Christi
Gouda [Dr. d. Joannes] 11 Feb. 1496

.xxxv.

Cat. Rr. M. I 145
K. 1940

Anselmi deuotissimi de passione Jesu christi querē/tis. z glorioſissime btē Ma/rie ꝑginis respondentis. dya/logus incipit feliciter.

Beatus Anselmus p singl'a quesi/uit passionez Jesu Christi z beata Ma/ria respondit per singula.

Quesiuit ergo sic primo Anselmus. Dic domina ca/rissima quale fuit initiū pas/sionis filij tui. Rñdit maria. Quando filius meus cena/uit cum discipulis suis. sur/rexit Judas. pncipes sacer/dotum adūt. z filiū meum. p triginta argenteis vendidit.

.M. Anselmus. Quales fue/runt denarij. Maria. Ysi/mahelite. pro quibus etiam Joseph venditus fuit ante quattuor milia annoꝝ. z he/reditaria successione deuo/luti sūt ad illos iudeos qui emerūt filiū meū. z vnuſq̄sq̄ decez denarios valuit vsua/les. Judas ꝙo ita auarꝰ fuit q̄ñ vidit deū q̄ eū ꝑ eis ven/didit. z tñ christus ei sepe ꝓ/dixit. sed ille per se hoc non emendauit. Anselmus. Fuisti tunc cum filio et di/scipulis. Maria. Non. sed .N. scias q̄ filius meus cenaue/rat et pedes discipulorū la/uerat. z corpus suū z sangui/nem dederat discipulis su/is. z dulciter eis ꝓdicauerat Et iudas pōtifices adierat Filiꝰ meus de monte syon cū discipulis ꝑ portā ad na/tatoriam syloe vbi erat hor/tus quem introiuit. et disci/pulis dormientibꝫ ascendit ad pedē montis oliueti q̄n/tum ad iactum lapidis a di/scipulis et orauit patrez suū sic. Exaudi me domine q̄m benigna ē misericordia tua ſm multitudinez miseratio/nū tuaꝝ respice ī me. Et ne auertas faciem tuā a puero tuo. q̄m tribulor velocit̄ ex/audi me. Jutēde anie mee z libera eā. ꝓpter inimicos me os eripe me. Anſ. Quare adorauit. Maria. ꝓpter tres .O. rōnes. Prima q̄ delicate nutritus est. vtpute filiꝰ vir/ginis et de stirpe regia natꝰ. Sed q̄ magꝫ dolent nobi/les cū ledunt̄ q̄ ignobiles.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Secunda qz tanta angustia eũ inuasit q guttas sangui/neas sudauit de toto corpe suo qz de⁹ fuit qz oia q̃ pati debuit p̃sciuit. vicz conspui/tionẽ. flagellatõem. blasphe/mias. crucifixiones. Et sic hmõi. Licet em̃ fur sciat q mori debeat. tñ nescit quo/modo mors sapit. nisi qñ fu nis collũ stringit. Fili⁹ me⁹ oia p̃sciuit tãc̃ de⁹ z homo. Tertia quia p̃sciuit quia iu dei nõ deberent ei⁹ misereri. Et qñ sic orauit ꝓ̃ si possi/bile est trãseat a me calix iste Uerũtamen ꝛc̃. Angel⁹ dñi apparuit ei ꝓfortãs eũ et di/xit. Cõstans esto. mõ genus humanuz redimere debes. Post h̃ filius meus ad disci pulos rediẽs eosq̃ dormiẽ/tes inuenit. Quibus z dixit Nõ potuist̃ vna hora vigila re mecũ. Et adiecit. Ecce ap propinquabit q̃ me tradet. Et ecce iudas aduenit cum turba magna dixitq̃ iudeis Duo ita pares sunt. scz Ja/cob z Jhesus. quẽ osculat⁹ fuero ipe est tenete eũ. Et cũ Judas accederet cũ turba. pcessit ihus ad eos dicens. Quẽ queritis. Qui respondẽ rũt. Jhm naz arenũ. Quib⁹ ipe. Ego sum. Cum dixisset Ego sum. oẽs ceciderũt re/trorsum. Iterz dixit ihs Si me q̃rit̃. sinite hos abire. vt scptura impleret. Quia q̃s dedisti mihi nõ pdidi ex eis quẽq̃. Tũc accedẽs Judas osculat⁹ est eũ. Cui dixit. Ju da osculo filiũ hois tradis. At illi iniecerũt man⁹ in Je sum. z tenuerũt eũ. Tũc Pe trus eduxit gladiũ z pcussit eum q̃ vocabat Malchus. ¶ Ansel. Fecit ibi aliq̃d mi raculũ. Maria. Fili⁹ meus applicauit sibi seruũ et cura/uit auriculã eius. z dixit Pe tro. Mitte gladium in vagi nã. Omis em̃ q̃ accipit gla/diũ gladio pibit. An putas quia non possum rogare pa trem meũ. z exhibebit mihi plus q̃z duodecim legiones angeloz. Tunc omnes di/scipuli relicto eo fugierunt. ¶ Ans. dicit. Fuisti tunc cũ eo. Maria. Non. ¶ Ansel. Quare cum eũ tantũ dilige res. Maria. Non⁹ instabat z nõ expediebat vt iuuencule foras inuenirent. ¶ Ansel. Ubi tũc fuisti. Maria. Fui in domo sororis mee matr̃

.xxxvj.

℟. Johānis euāgeliste. ℣ Ank. Dñe vel a q̄ fuit tibi nūciatū q̄d factū fuit. Daria. Audi nūc Anselme q̄d ē nimis lamentabile venerūt discipuli currētes et lacrimabiliter dicētes. Charissima dña dilectus filius tuꝰ captus est. ⁊ nescimꝰ q̄ ducat. Jam ligatus. nescimus vtrum sit occisus vel q̄q̄d sit actū de eo ℭ Ank. Fleuisti tūc domina Daria. Licet scirem q̄ humanū genꝰ redimere deberet. tñ ꝓpter maternū affectū doloris gladius de q̄ Symeon ꝓdixerat animā meā ꝓtrāsiuit. ℣ Ank. Quo tūc ductus fuerat. Daria. De ℟. horto p̄ vallez iosaphat. per portā que aurea vocabatur ducebat in palaciū scribarū et pontificū ⁊ phariseorum iuxta templū. in domū Anne. et quesiuit Annas de doctrina eius ⁊ discipulis. ⁊ ipse respondit. Ego palam locutus sum mūdo. semp docui in synagoga ⁊ in templo in quo oēs iudei ꝯueniūt. et in occultoꝰ locutꝰ sum nichil. Quid me interrogas. interroga eos qui audierunt q̄d locutus sum ipsis. ecce hi sciunt quid dixerim ego. Ille assistens vnus ministrorum dabat ei alapam ⁊ inexperte crudelitatis dicens. Sic respondes pontifici. Filiꝰ aūt meus vt agnus respōdit ei. Si male locutus sum. testimonium perhibe de malo. si autez bene. quid me cedis? Tunc ligauerūt oculos eiꝰ tanq̄ furi. et illuserūt ei tota nocte spuētes in faciē eiꝰ dicentes. Prophetiza quis est qui te p̄cussit? Johannes vero existens intus quia notus erat p̄tifici introduxit Petrum. quem videns hostiaria dixit. Tu vnus ex discipulis eius es. Petrꝰ vero ter negauit cum iuramento q̄ nunq̄ eū nouisset nec vidisset. Et statim gallus cantauit. Et respexit dominus petrū. et recordatus est Petrus verbi Jesu. quia ꝑus q̄ gallus cantabit ter me negabis. ⁊ egressus fleuit amare. ℭ Anselmus. Ubi fuisti quando hec facta sunt. Daria. Statim cum mihi discipuli retulissent quod factuz erat contremuerunt omnia membra mea. surgebam cu curri cum Daria magdale ℟. T.

ne iuxta templū. et audiens tumultū in domo Anne volebam intrasse. sz nō fui permissa. vnde stabā foris plorans z clamās. Deu heu mi dilecte fili mi lumē oculorū meorū. qs dabit capiti meo aquā. z oculis meis fontem lacrimaz. vt plangā interfectōez vnigeniti filij mei Maria g magdalene circuibat vndiqz z introspiciens. q audiens negatōez Petri commota sūt oia viscera eius p dilectiōe vnici mei. eo q pnceps discipulorz eū negasset et dixit. O iesu iesu qualem finē sortit⁹es. vel qd fiet ō te cū iste q pnceps oīm esse dinoscit te negauit. O Jhu te nō negabo i eternum. Ego aūt stabā plena dolore. audiens oēs illusiones z ptumelias qs filio meo dilecto inferebāt. z petrū negantē audiui z oia q tota nocte fiebāt
V. Cū g petr⁹ tcio negasset. filius meus eū respexit. z pter qd negauerat amare fleuisz. egressus foras inuenit nos foris stātes. Cui plena dolore dixi. Petre petre. qd agitur de filio meo. vbi est iesus. Qui clamās z eiulans lacrimosa voce dixit z rndit. Deu dña charissima absqz misericordia cruciatur et occidit vsqz ad morte. z currens abscondit se in lapidem pre timore qui vocatur gallicantus. et nō cōparuit donec christus mortuus fuit. Anselmus Dic quid factum est post h. X. Maria. Mane facto ducerunt eum ad Caypham pontificem. Jbi tunc postquaz captus fuit vidi eum z accurrens quasi leena raptis fetibus videbam illam desiderabilez faciem sputis iudeorum maculatam et lacrimabilem. ac plorando dixi. Deu dilectissime fili miserabilez te modo video que totiens tuo amantissimo aspectu gaudebam. z volens eū amplecti. Nec fui permissa eum accedere. sed trusa a iudeis huc et illuc. et contumeliose amota et populus vndiqz concurrebat. sicut quā do fures et latrones condēnantur. Anselmus. Habuisti tunc aliquam spem q posset liberari. Maria. Etiam. Sciebam enim q ingenioſus fuit et facundus. et sperabam q se excusaturus

.xxxvj.

esset si ad iudicem venisset. Tūc stetit tanq̄ agnus mā/ suetus z īnocēs z nō aperu/ it os suū. Fuit etiā ita mise rabilis q̄ sperabam q̄ debe rent eius misereri. et nō tem pore modico elapso adeo cō sput⁹ fuit q̄ quasi leprosus apparebat. inuenerūt enim multa testimonia ꝓtra eum. dicentes eñ esse legꝭ destru/ ctorem z populi subuersorē Tandem duo falsi testes ac cesserūt dicētes. Hic dixit. Possum destruere templuz dei z infra triduū reedifica/ re illud. Et Cayphas dixit. Dic nobis si tu es christus Jesus. Respondit. Si dixe ro vobis non creditis mihi Amen dico vobis. Amodō videbitis filiū hoīs sedentē a dextris ꝑtutis dei z veniē tem in nubib⁹ celi. Tunc ꝑn ceps sacerdotum scidit vesti mēta sua. z ait. Quid adhuc egemus testib⁹. audistꝭ blas/ phemiā. Quid vobis videt Tūc oīnes clamabant. Re/ us est mortꝭ. Hac plata sen tentia gladi⁹ Symeonis p/ trāsiuit corp⁹ meū z aiaz me/ am. ℣ Anᵏ. Quo tūc duct⁹ fuit. Maria. Ad iudicē Py latuz. ℣ Anᵏ. Speraſti ibi aliquid charissima domina Maria. Nullū sperabā cū turba ꝓueniret cui sepe dul citer ꝑdicauerat. et quoꝝ infirmos sanauerat. et in de serto pauerat. q̄ eum de ma nibus eoꝝ liberare deberet. Tunc vnanimiter clama/ bant coram Pylato. Cruci/ fige crucifige eum. Et impo suerunt ei q̄ se dixerat filiuz dei. et q̄ prohibuisset tribu/ ta dari cesari. Tunc Pylat⁹ requisiuit de regno suo di/ cens. Tu es rex iudeorum. Respondit Jhesus. An de teipso hoc dicis. an alij di/ xerunt tibi hoc de me. Re/ spondit Pylatus. Nunquid ego iudeus sum. Gens tua et pontifices tui tradiderūt te michi. Quid feciſti. Re/ spondit Jhesus. Regnum meum non est de hoc mun/ do. Dixit itaq̄ Pylatus. Er go rex es tu. Respondit Jhe sus. Tu dicis. quia rex sum Ego in hoc natus sum. et ad hoc veni in hunc mūdū. vt testimonium perhibeam veritati. Omnis qui est de veritate ipse audit vocē me/ am. Dixitq̄ ei itez Pylatus

Quid est veritas. Hāc que/
stionē nō soluit ei ihs. qui si
soluisset eū vtiq; liberasset.
z nūc hūanū gen⁹ redemptū
.A. nō fuisset. Tūc iudas vidēs
q; damnat⁹ esset. pnīa duct⁹
reddidit. xxx. argēteos pnci
pib⁹ sacerdotū z seniorib⁹
dicēs. Peccaui. tradēs san/
guinē iustū. At illi dixerunt
Quid ad nos. tu vider⁹. Et
proiectis argenteis in tem/
plū recessit ab eis. z laqueo
se suspendit. Pylat⁹ autē cō/
uocatis pncipib⁹ sacerdotū
et magistratib⁹ z plebe. z di/
xit ad eos. Nullā cām mort⁹
inuenio in homīe isto ex his
in q̄b⁹ eum accusatis. At illi
mag⁹ inualescentes dicebāt
Cōmouit pp̄lm docens per
vniuersā iudeā. a galilea in
cipiēs vsq; huc. Tūc pylat⁹
audiens galileam z q; galile
us esset misit eum ad Hero
dem. q̄r z ipe erat hierosoly/
mis illis diebus. Herodes
autē viso Jesu gauisus est
valde. erat em̄ multo tpe cu
piēs videre ihm eo q; audie
rat multa de eo. et sperabat
.B. signū aliq̄d fieri ab eo. In/
terrogabat eū mult⁹ sermo/
nib⁹. videlicē. si ille esse puer
quē pater suus volebat iter
ficere. z pter eū m̄tos pue/
ros occidisset. Item si esset
ille q̄ cecos illuminasset. z q̄
Lazarum resuscitauerat. et
adolescentē filiū vidue i por
ta ciuitatis Naym. et multa
alia. Et rogauit eū vt signa
faceret. promittensq; eum ō
manib⁹ iudeor⁹ liberare. Je
sus aūt nihil respondit. Et
posuit coronā sup caput ei⁹
dicens. Promitto tibi si sig
num feceris te participez re
gni mei et coheredem te sta
tuam hac corona qua oēs
imperatores coronant. Je/
sus autem non respondit ei.
Et stabant principes sacer/
dotum pharisei et scribe et
constanter accusabant eum
V Ant. Dic dulcis Maria
quid tu sperabas. Maria.
Sciebam Herodem esse re. C
gem elegantie et natura su/
perbie. Et ideo sperabam q;
regi excellentissimo. sez filio
meo parcere debuisset. spre/
uit enim ipsum et indutum
ipsum veste alba remisit Py
lato. Et facti sunt amici He
rodes et Pylatus ex illa die
Nam ante inimici erant ad
inuicem. Sciēs ḡ Pylatus

q; trustolis

nient iñ q̄bꝫ dicēt. Beate ste/
riles. ꝛ ventres q̄ nō genue/
runt. et beata vbera que nō
lactauerūt. Tūc inciplēt di/
cere mōtibꝫ. cadite sup nos.
et collibꝫ. cooperite nos. q̄a
si in viridi ligno. ß est ī pue/
cia. ß faciunt. in arido. id est.
in etate q̄d fiet. Ducebātur
et alij duo nequā cum eo vt
crucifigerent. ß ad ꝓfusionē
suam. Cū aūt educeret ego
volēs eum seq̄ ꝛ videre et p̄
nimia multitudine non po/
tui. Ez tandē cum Maria
magdalene vna deliberaui
q̄ p viā adiacentē platee. ꝛc.
quandā foueā circuiuim⁹ et
itez illi obuiā venim⁹. ꝛ cum
venirem⁹ iuxta fontē obuiā
habui filiū meū deformatū
ꝛ oppressum oñi dolore. qui
benigne se inclinans ad me
dicebat. Ach mr̄. q. d. grates
tibi refero ꝓ multimodis
beneficijs mihi a te impēsis
p̄ mlto labore. Et postq̄ ve/
nerūt in locū caluarie cruci/
fixerūt eū. ꝛ latrones vnum
a dextris ꝛ alium a sinistris
Anselm⁹. Et qūo tunc fe
cerunt ei. Maria. Cū ad lo
cū caluarie venisset vbi car/
nes ꝛ morticina discoriabā
tur. ꝛ nudauerūt eū totaliter
vestibꝫ suis. et ego exanimis
fui facta. tamen capitis mei
velamen accipiēs circū liga/
ui lumbis eius. Post hoc de
posuerunt eū sup terrā ꝛ eū
desup extenderūt. et primo
vnū clauum incusserūt ado
spissum q̄ sanguis nō potu/
it emanare. ita vulnus clauo
replebatur. Postea accipiē/
tes funes traxerūt alio bra
chium et aliū clauū incusse/
runt ꝓsimilem. postea pedes
etiā cum funibꝫ traxerunt et
clauū incutiebant. ita q̄ om
nia mēbra ꝛ ossa apparebāt
vt implerēt illud Dinumera
uerūt omnia ossa mea. Post
hoc exteterunt eū cū magno
labore. et fuit ita alte suspen
sus q̄ nunq̄ pedes eius at/
tingere poteram. Et cū ere/
ctus fuisset tunc ꝓpter pōde
rositatē corporis omnia vul
nera lacerata sunt et aperta
et tunc sanguis de manibꝫ
et pedibus emanauit. Ego
autem induta fui quadā ve
ste qua mulieres omnes illi
us regionis vti solent. qua
tegi totum corpus. et est idē
quod lintheū. Et fuit etiā il
la vestis tota sanguie aspersa

¶ Anselm⁹. Quid factū fuit
post h. Maria. Postq̄ cru/
cifixerūt filiū meū. Diuiserūt
sibi vestimenta mea. sortem
mittētes sup vestem incōsu
tilem. vt implerēt illō quod
dictum est p̄phetam. Diui/
serunt sibi vestimenta mea.
et super vestem meam mise/
runt sortem. Et scripsit Pyla
tus sup caput eius lr̄is gre/
cis. hebraicis. z latinis. Ihs
nazarenꝰ rex iudeoꝝ. Et di
xerunt iudei. Noli scribere.
Rex iudeorum. sed quia se
dixit regem iudeoꝝ. Respon
dit Pylatus. Quod scripsi
scripsi. Pretereuntes autez
blasphemabant eum mouē
tes capita sua dicētes. Vach
qui destruxit templum dei.
et infra triduum reedifica/
uit illud. Salua temetipm
si filius dei es. descēde nūc
de cruce. ¶ Anshelmus.
Quid ad hoc respondit fi/
lius tuus. Maria. Sicut
Lucas scribit Pater dimit
te illis. quia nesciunt quid
faciunt. Et stabat populus
exp̄ectans et deridebat eu⁹.
Audiens hoc latro qui a si/
nistris pendebat etiaz insul
tauit eu⁹ dicens. Si filius
dei es salua temetipsum et
nos. Respondit qui a dex/
tris pendebat dicens. Nec
tu times deum qui iuste dā
natus es. et quidem digna
factis recipimus. hic vero
nihil mali gessit. Et dicebat
ad Jesum. Domine memē/
to mei cum veneris in reg/
num tuum. Et dixit illi Je/
sus. Amen dico tibi. Hodie
mecum eris in paradiso.
¶ Ans. Quid āt fecisti dña
Maria. Stabaz iuxta cru
cem merore plena quia ei so
latium fieri non poteram. et
mecum stabat soror z Johā
nes euangelista. et Maria
magdalene. et cum vidisset
me et discipulū meum Jo/
hannē quē diligebat. aduer
sum me ait. Mulier. ecce fi/
lius tuus. Deinde dicit di/
scipulo. Ecce mr̄ tua. Erat
autem hora sexta. z tenebre
facte sunt super vniuersam
terram vsq̄ ad horam nonā
Et exclamauit voce magna
Heli heli lamazabathani. et
q̄dam dicebāt. Ecce Helyā
vocat iste. Post hoc sciens
Jhesus q̄ oīa consummata
sūt. dixit. Sitio. Et vas erat
positū acceto plenū. z currēs